

Inka Hopsu vihr ym.

Kirjallinen kysymys korkeakoulutettujen työttömyydestä

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen katastrofaalisen heikko työllisyystilanne koskee uutena ryhmänä aiempaa enemmän myös korkeakoulutettuja. Koko maan työllisyystilanteen kohentamisen ohella myös korkeakoulutettujen työttömyyteen on syytä etsiä ripeitä ratkaisuja, sillä korkeakoulutetun ollessa työttömänä heitetään hukkaan kallisarvoista osaamista, jonka avulla Suomi voisi nousta taantumasta ja jonka avulla yritysten ja työn tuottavuutta voidaan parantaa.

Tutkimuslaitos Akava Worksin selvityksen (4.11.2025) mukaan lähes viidennes työttömistä on korkeakoulutettuja. Pääkaupungissa muutos on vielä muuta Suomea rajumpi, sillä Helsingissä korkeakoulutettujen työttömyys on kasvanut vuodesta 2022 yli 60 prosenttia.

Uutena ilmiönä korkeakoulutettujen määrä kasvaa vauhdilla myös pitkäaikaistyöttömien joukossa. Pitkäaikaistyöttömyys on erityisen viheliäinen työttömyyden laji, sillä pitkittyessään työttömyys vaikeuttaa työnhakijan oman alansa viimeisimmän osaamisen ylläpitämistä, oman alansa viimeisintä osaamista ja heikentää entisestään työllistymisen todennäköisyyttä.

Työvoimapalveluissa onkin syytä herätä uuteen todellisuuteen, jossa yhä useampi tuen tarpeessa oleva on korkeasti koulutettu. Tilanne on kunnissa haastava, sillä työttömyyden hoidon palvelut ja kuntien työttömyysturvaan liittyvä uusi rahoitusmalli siirtyivät kuntiin vasta vuoden alussa ja alirahoitettuna.

Asetelma on erityisen huolestuttava vastavalmistuneiden näkökulmasta, sillä heille on poikkeuksellisen vaikeaa saada ensimmäisiä oman alan työpaikkoja. Opiskelijoiden toimeentulon kiristäminen ja opintolainan käyttöön ohjaaminen on lisäksi kasvattanut tuntuvasti valmistuneiden lainataakkaa. Kelan tilastosta selviää, että opiskelijoiden keskimääräisen opintolainan määrä on noin kaksinkertaistunut viime vuosikymmenen alkuun verrattuna. Valmistumisen jälkeisen toimeentulotuen tarve on vielä aiempaakin akuutimpi.

Suomi ei voi nousta tästä taantumasta ilman osaamista. Korkeakoulutettujen osaamista tarvitaan jatkossakin, jos halutaan että Suomeen syntyy uusia ideoita, tuotteita ja palveluita. Jos korkeakoulutettu ei löydä työtä, jäävät monet potentiaaliset innovaatiot ja uudet työpaikat syntymättä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä korkeakoulutettujen työttömyyden helpottamiseksi ja

Kirjallinen kysymys KK 394/2025 vp

miten hallitus varmistaa, että työvoimapalvelut pystyvät onnistuneesti tukemaan korkeakoulutettuja työllistymisessä?

Helsingissä 14.11.2025

Inka Hopsu vihr
Fatim Diarra vihr